

ותחילה יולדת נקבה ובת קול מכרזת נקבה, וההיא זהתם שיכול להתפלל שיתהפך הולד לזכר מיירי כשהזרעו שניהם בבת אחת. א"נ איכא למימר דלעולם יכול להתפלל ושישתנה מנקבה לזכר על צד התפלה אפילו הזרעו זה אחר זה אלא שבת קול מכרזת שיודע האמת איזה משני חלקי האפשר יפול והידיעה היא לא תכריח האפשר כך תירצו בתוספות אע"פ שלא אמרו בזה הלשון. עכ"ל.

ונראה ליישב עוד את קושיית התוספות בדרך חדשה על פי תורת הגלגול, ונקדים.

כתב המהרח"ו בשער הגלגולים (הקדמה כ): "ודע, כי הנה רז"ל אמרו בפ"ק דסוטה על פסוק 'אלהים מושיב יחידים ביתה מוציא אסירים בכושרות', כי יש זווג א' וב'. ומה שאמרו 'וקשה לזווגם כקריעת ים סוף', איירי בזווג שני. דע, כי אין הבנת זווג ראשון ושני כפשוטו, כי כמה זווגים שניים הם טובים מן הראשונים, כמו שראינו בעינינו מעשים בכל יום. אבל ביאור הענין הוא יובן, במ"ש הסבא דמשפטים בזהר, על הפסוק "אם בעל אשה הוא ויצאה אשתו עמו". והענין הוא, דע, כי כאשר האדם הוא חדש, ר"ל כי אז היא הפעם הראשונה שבא בעולם הזה, ואז בת זווגו נולדת עמו כנודע, וכשיגיע זמן לקיחתו אותה, מזדמנת לו ברגע, בלי שום טורח כלל ועיקר. ואמנם אם האדם הזה חטא איזה חטא, והוצרך להתגלגל בסיבתו, אלא שהוא מאותם שכתוב בהם "ויצאה אשתו עמו", כנזכר בסבא דמשפטים, שמגלגלים גם לבת זווגו, שתחזור להתגלגל עמו לטובתו, הנה האדם הזה כשיגיע זמן לקיחתו אותה, אינה מזדמנת לו ברגע, אלא אחר טורח גדול, לפי שכיון שנתגלגל על סיבת איזה עוון, יש מקטרגים עליו למעלה, ורוצים למנוע אותה ממנו, ומכניסים בהם קטטות. וע"ז אמרו, "קשה לזווגם כקריעת ים סוף", והוא באופן הנזכר, כי הוא נקרא זווג שני, ר"ל כי היא בת זווגו האמיתית, אלא שכבר נזדווגה לו פעם אחרת בתחילה, ועתה בזה הגלגול נקרא זווג שני, כי האשה היא עצמה ראשונה, אבל הזיווג הוא שני. ולזה לא אמרו זווג שנית, אלא זווג שני, שחוזר אל הזווג ולא לאשה".

"ובזה יתבאר לך, איך לפעמים נושא אדם אשה ברגע בלי שום טורח וקטטה כלל, ולפעמים אינו נושא אשה אלא ע"י קטטות גדולות עד שישאנה, ואחר שנשאה הם בשלום ושלום, וזה יורה על היות זווג גמור, אלא שהוא זווג פעם שני, ואילו לא היתה בת זווג, לא היה שלום ביניהם אחר שנשאה אותה".

"והנה האחת הוא, כי הגלגול באנשים, ולא בנשים. כי הנשים מקבלות עונשן בגיהנם בעוה"ב. משא"כ באנשים הלומדים תורה, כנזכר בדרושים אחרים. ואמנם לפעמים גם האשה מתגלגלת כאשר היא סיבת בעלה, שהוצרך להתגלגל, ומביאים אשתו עמו, כנזכר בסבא דמשפטים, בפסוק "אם בעל אשה הוא ויצאה אשתו עמו". וכו'. גם דע, כי כל הבעלי תורה אשר בדור הזה עתה, הם בחי' אנשי דור המדבר, שעליהם נאמר "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות", וכמבואר אצלינו בפסוק הנך שוכב עם אבותיך וקם וגו'. וזהו הטעם שנשותיהם מושלות עליהם לפי שבימיהם עשו הערב רב את העגל ולא מיחו בהם, אבל הנשים לא רצו לתת נזמי הזהב לעגל, ולכך הם מושלות עתה עליהם נשיהם". ע"כ.

הגמרא במועד קטן (יח:) אומרת, שארבעים יום קודם יצירת הולד מכריזין בת פלוני לפלוני. והקשה רבינו יוסף חיים ז"ע בספרו בן יהוידע שם, שא"כ איך אמרו רז"ל ראויה היתה בת שבע לדוד המלך ע"ה מששת ימי בראשית (סנהדרין קז). ודוחק לומר ראויה היתה אבל לא נגזר בדיבור על זה. ועוד דוחק לחלק בין דוד המלך ע"ה לשאר בני אדם. ונראה לי בס"ד לומר דכל בני אדם שבאו לעולם הזה תחילת ביאתם, נגזר נשואין שלהם מששת ימי בראשית, אך אותם הבאים בגלגול שמעשיהם הסבו ביאתם נגזר קודם יצירת הולד בארבעים יום, וטעמא דמסתבר הוא, וכרוז זה הוא בעת ההזרעה, שהוא ארבעים יום קודם ציור הולד.

לפי דברי רבינו יוסף חיים שהמאמר של "ארבעים יום קודם יצירת הולד בת קול יוצאת ואומרת בת פלוני לפלוני" הוא

על החוזרים בגלגול, נוכל לתרץ את קושיית התוספות, ולחלק בין המאמר של "ארבעים יום קודם יצירת הולד" שהוא רק בגלגול שני, למאמר שניתן לשנות את מין העובר על ידי תפילה שהוא בגלגול ראשון.

כי הגמרא בברכות דף ס' שאומרת שניתן להתפלל בארבעים יום הראשונים של ההריון ולשנות את מין העובר לזכר או לנקבה, הלימוד לכך הוא מלאה אימנו שהתפלה כדאיתא במסכת ברכות (שם): "ואחר ילדה בת ותקרא את שמה דינה", מאי ואחר? אמר רב: לאחר שדנה לאה דין בעצמה ואמרה, שנים עשר שבטים עתידין לצאת מיעקב, ששה יצאו ממני וארבע מן השפחות הרי עשרה, אם זה זכר לא תהא אחותי רחל כאחת השפחות. מיד נהפכה לבת שנאמר "ותקרא את שמה דינה". ובתירוצה השני מבארת הגמרא: מעשה דלאה בתוך ארבעים יום הוה, כדתינא, שלשה ימים הראשונים יבקש אדם רחמים שלא יסרית, משלשה ועד ארבעים יבקש רחמים שיהא זכר, מארבעים יום ועד שלשה חדשים יבקש רחמים שלא יהא סנדל, משלשה חדשים ועד ששה יבקש רחמים שלא יהא נפל, מששה ועד תשעה יבקש רחמים שיצא בשלום. ומי מהני רחמי והאמר רב יצחק בריה דרב אמי איש מזריע תחלה יולדת נקבה אשה מזרעת תחלה יולדת זכר שנאמר 'אשה כי תזריע וילדה זכר'? הכא במאי עסקינן, כגון שהזרעו שניהם בבת אחת. ע"כ.

והרי ודאי יוסף היה נשמה חדשה שבאה לעולם, ובנשמה חדשה ניתן להתפלל ולשנות מזכר לנקבה, כי יכול לשנות את תפקידם. אולם נשמה שבאה לתקן וצריכה לבוא בגוף של זכר או בגוף של נקבה לא ניתן לשנותה, כי התיקון שלה הוא רק על ידי גוף של זכר או רק על ידי גוף של נקבה, ומה תועיל תפילה לשנות? ולכן בגלגול שני ואילך יוצאת בת קול ארבעים יום קודם יצירת הולד ואומרת בת פלוני לפלוני. וזאת לא ניתן לשנות.

סגולת פרשת משפטים:

כתב בספר ליקוטי יהודה וז"ל: איתא בשם אא"ז הרה"ק החידושי הרי"מ זצ"ל שאמר, פרשת בא יש בו קדושת חג הפסח, ובפרשת בשלח יש בו קדושת שביעי של פסח, ובפרשת יתרו יש בו קדושת חג השבועות קבלת התורה, ובפרשת משפטים הוא ראש השנה כי משפטים הוא דינים. ופרשת שקלים הוא יום הכפורים כמ"ש שם (שמות ל' ט"ו) "לכפר על נפשותיכם", ובפרשת פקודי נזכר נסיעת עמוד הענן רמז לחג הסוכות שהחג זכר לענני כבוד.

שבת קודש פרשת משפטים מסוגל לתשובה ולתיקון חטא זה, כי מרומזים בפרשת ענייני הגאולה, והוא השבוע האחרון של ימי השובב"ם בשנה פשוטה, כי הוא גמר מתן תורה, שכתב בה שקבלו ישראל עליהם נעשה ונשמע וכל המשפטים כתובים בה (דברי יואל ח"ד קמ"ה).